

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

II. De personis à quibus dandæ Decima. De quibus rebus soluendæ sunt,
& queisnam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

EXAMEN XIV.

De legibus in particulari circa materiam de
Decimis ad præceptum quintum
Ecclesiæ.

CAPVT PRIMVM.

De Oblatione, Primitiis, Decimis.

- §. 1. 1. **Oblatio.** *Vid est Oblatio?* Exterior actio, per quam ex bonis sensibilibus aliquid Deo offerimus in recognitionem dominij eius, & seruitutis nostræ ad ipsum, vel in quemcunque cultum religiosum Dei. Variis titulis deberi possunt oblationes, easque offerre non potest nisi baptizatus. Deo fiunt, & hominibus Ecclesiasticis, & fieri aliquando possunt ex debito, & voto.
- §. 2. 2. *De Primitiis quidnam?* Primitiæ ex primis terræ fructibus frugum oblationes sunt. Eas offerre Deo de iure naturæ est. Olim erant in præcepto, & nunc etiam in lege gratiæ præcipiuntur.
- §. 3. 3. *Decima quid?* Decimæ ex Ecclesiæ præcepto sunt, & ratione congruæ sustentationis ministris debitæ de iure naturali, in lege gratiæ confirmata.

CAPVT III.

De personis, à quibus danda Decima, de quibus rebus soluenda sunt, & queisnam personis.

- §. 1. 4. **Solvens decimas.** **Q**uoniam *Quoniam persona ad decimas soluendas obligantur?* Omnes fideles. Unde gentiles non comprehenduntur, neque Iudæi, siue de prædialibus, siue de personalibus sermo sit. Sacerdotes non solvunt. Pauperes solvunt modò in extrema necessitate non sint. Ministri Sacramentorum non tenentur ad decimas, at clerici ea recipientes tenentur, & quidem ex prædiis seculari titulo possessis, non ex lucris spirituali titulo acquisitis,

5. Tenentur

5. Tenetur ne Papa, aut Episcopus? Papa sui ratione non tenetur, at ratione prædij, in quo tale sit onus, obligatur. Episcopus personali debito non tenetur, sed reali bene teneri potest.

6. Quid de Parochis, Clericis, ac seruiantibus Ecclesiis? Parochi ad prædiales tenentur, non ad personales. Clerici non ministrantes ad omnes. Seruiantes Ecclesiis ex Ecclesiasticis bonis non tenentur, nec ex acquisitis titulo spiritali.

7. Tenentur ne Religiosi? Iure communi tenentur, aliqui sunt priuilegio exempti & à personalibus etiam ex proprio labore iure communi immunes sunt. Priuilegiati etiam à debito reali eximuntur; eorumque priuilegium ad noualia, & ad prædia in futurum acquirenda extenditur.

8. Ex quibus rebus soluenda sunt decimæ? Ex omnibus lucris iustè acquisitis. Nec debentur ex donationibus. Ex propriis actionibus lucra comparata debentur ex militia, & præda. Ex acquisitis contra iustitiam non debentur ex iustè verò acquisitis per turpem actionem debentur. Ex decimis personalibus deducenda primùm expensæ sunt. Prædiales ex omnium rerum fructibus soluenda.

9. Quid si colonus mediarius sit? Mediæ soluantur ab ipso & mediæ à domino. Si mercenarius? A domino totæ.

10. Quisnam personis decima soluenda? Personales decimæ debentur Parochiæ, eique Ecclesiæ soluenda sunt, in cuius Parochia sita sunt prædia. Mixtæ debentur illi Ecclesiæ, in qua animalia habitant, nisi consuetudo induxerit, ut soluantur in alia. Non extenditur ad noualia, ante possessa; & priuilegio solui possunt extra Parochiam. Noualia autem tunc comprehenduntur, quando verba talia sunt, ut absque propria interpretatione restringi non possint. Soluenda decimæ sunt Parochiali, etiam si baptismalis non sit. Prædiales soluantur Parochiali, in cuius territorio prædia sunt.

11. Num ius percipiendi decimas laicis conueniat? Minimè; at tanquam temporales quidam fructus solui illis possunt. Tribus autem modis eas possunt percipere locatione, stipendio, donatione. Concedi item laicis ad vitam possunt, in feudum, & transferri ad successores. Consuetudine eas præscribere non possunt, etsi vim habere potest consuetudo probandi priuilegium. Porro decimæ institutæ fuere in Cleri sustentationem & post diuisionem diocesium in Parochias, distributæ per Parochos fuere. Primò debentur Episcopis,

○ æquè

§. 2.
Decima-
rum ma-
teria.

§. 3.
Quibus
soluen-
da deci-
ma.

æquè primò etiam Clero Parochiarum. Deinde Parochiarum capitulis præbendatis. Simples clerici non habent ius ad illas proprium, nec Religiosi ex vi status. Consuetudine præscribere quidem possunt immunitatem à soluendis decimis, non autem ius eas recipiendi, nisi sint ministri Sacramentorum, & titulum aliquem Parochialem habeant.

CAPVT III.

Quomodo, & quando, soluenda sint Decima.

§. 1. *Quomodo soluenda decima.* 12. *Quomodo debeantur, & reddenda sint decima?* Debeantur ex Iustitia, & Religione, non tanquam alienæ res, sed tanquam res propriæ, (yt probabilius assero) cum obligatione reddendi. Vnde potest Ecclesiam quodammodo habere vsum fructum in prædiis, pro parte decimarum. Eas petere potest Ecclesia à quocunque, apud quem sint non decimati fructus.

13. *Si culpa Parochiani amittantur fructus?* Contra ipsum ius habet Ecclesia. Culpa autem triplex esse potest, commissio, omissio, & mora: commissione debet, qui potuit impedire damnum & non fecit: omissione, qui potuit seminare, vel vineam colere: mora autem tum in colligendis opportuno tempore fructibus, tum in non soluendis postquam ij collecti sunt.

§. 2. *Quando soluenda decima.* 14. *Quando soluenda?* Sine mora, & non petita. Et quidem personales in fine anni soluuntur. Computandæ autem decimæ ex negotiationibus per singulos annos. Prædiales soluendæ statim collectis fructibus: animalium proportionato tempore. Parochi suis sumptibus curare debent, vt in domum deferantur.

15. *Ius ne habet Ecclesia decimas exigendi?* Ita planè, per vim tamen accipi non possunt à Parochis, sed recurrere possunt ad Ecclesiasticos iudices, qui cogere valebunt. Prælati quidem tenentur cogere debitores, interdum tamen ad tollenda, seu vitanda scandala poterunt conuiere.